

важеннями варто наділити співробітників Державного бюро розслідувань, щоб запобігати, виявляти, припиняти, розкривати та розслідувати (тавтологія у Законі, тому що розслідувати — це й означає припиняти і розкривати злочинні дії) злочини високопосадовців? Ми вважаємо, що Державне бюро розслідувань має бути створений таким чином, щоб стати самостійним інститутом, який би діяв згідно Закону та не підпорядковувався виконавчій владі, зокрема. Або слід повернутися до того з чого починали, а саме, до реалізації положень «Концепції судово-правової реформи» і утворити ДБР, на кшталт, Слідчого Комітету у Республіці Білорусь, РФ або ФБР у США, врахувати, при цьому, державно-українські потреби протидії різновидів злочинності.

Вочевидь, вирішенню цього складного питання сприятиме проведення наукових дискусій задля уточнення єдиного вірного поняття та виведення визначення «правоохоронні органи». Такий підхід стане у нагоді визначення на законодавчому рівні місця органів досудового слідства серед правоохоронних органів України, що в свою чергу приведе до утворення єдиного органу, що буде вести боротьбу із злочинністю у всіх ешелонах української влади. Тоді прокуратура України зможе виконувати свої обов'язки щодо організації і процесуального керівництва досудовим розслідуванням, вирішення відповідно до закону інших питань під час кримінального провадження, нагляду за негласними та іншими слідчими і розшуковими діями органів правопорядку і буде позбавлена функції досудового розслідування згідно п.9 ч.2 Р. 15 «Перехідних положень» Конституції України.

Владиславська В. В.

асистент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури
Національного університету «Одеська юридична академія»

ЩОДО УДОСКОНАЛЕННЯ ДІЯЛЬНОСТІ ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ

12 листопада 2015 року було прийнято довгоочікуваний та революційний Закон України «Про державне бюро розслідувань». Відповідно до положень цього закону, Державне бюро розслідувань є центральним органом виконавчої влади, що здійснює правоохоронну діяльність з метою запобігання, виявлення, припинення, розкриття та розслідування злочинів, віднесених до його компетенції.

До підслідності бюро належить розслідування таких злочинів:

1) злочинів, вчинених службовими особами, які займають особливо відповідальне становище відповідно до частини першої статті 9 Закону України «Про державну службу», особами, посади яких віднесено до першої — третьої категорій посад державної служби, суддями та працівниками правоохоронних органів, крім випадків, коли ці злочини віднесено до підслідності детективів Національного антикорупційного бюро України;

2) злочинів, вчинених службовими особами Національного антикорупційного бюро України, заступником Генерального прокурора — керівником Спеціалізованої антикорупційної прокуратури або іншими прокурорами Спеціалізованої антикорупційної прокуратури, крім випадків, коли досудове розслідування цих злочинів віднесено до підслідності детективів підрозділу внутрішнього контролю Національного антикорупційного бюро України;

3) злочинів проти встановленого порядку несення військової служби (військових злочинів), крім злочинів, передбачених статтею 422 Кримінального кодексу України.

Задля забезпечення повноцінного функціонування Державного бюро розслідувань до Верховної ради України було подано, та в подальшому прийнято в першому читанні та за основу проект закону 5395-д від 05.04.2018 року «Про внесення змін до деяких законодавчих актів України щодо удосконалення діяльності Державного бюро розслідувань».

У законопроекті пропонується внести цілий ряд змін щодо організації роботи Державного бюро розслідувань, структури та кадрового забезпечення.

Зокрема, у ст.13 вищезазначеного законопроекту запропоновано кваліфікаційні вимоги до директорів територіальних управлінь, керівників підрозділів (управлінь) центрального апарату та керівника підрозділу внутрішнього контролю Державного бюро розслідувань. Директором територіального органу Державного бюро розслідувань може бути громадянин України, який:

- 1) має вищу юридичну освіту;
- 2) має стаж роботи в галузі права не менше десяти років (після здобуття вищої освіти);
- 3) має досвід роботи на керівних посадах не менше п'яти років;
- 4) вільно володіє державною мовою.

Керівником підрозділу (управління) центрального апарату Державного бюро розслідувань може бути громадянин України, який:

- 1) має вищу освіту відповідно до напрямку діяльності підрозділу;
- 2) має стаж роботи у відповідній сфері не менше семи років;
- 3) має досвід роботи на керівних посадах не менше трьох років;
- 4) вільно володіє державною мовою.

Не може бути призначена на посади Директора територіального органу Державного бюро розслідувань, керівника підрозділу (управління) центрального апарату Державного бюро розслідувань особа, яка підпадає під обмеження, встановлені статтею 15 цього Закону.

Така пропозиція є дещо критичною, оскільки, кваліфікаційні вимоги до осіб, які претендують на посаду директора Державного бюро розслідувань та на посаду директорів територіальних управлінь є майже ідентичними.

Беручи до уваги той факт, що Директор ДБР очолює центральний орган виконавчої влади та його правовий статус є дещо вищим, ніж правовий статус директорів територіальних управлінь, — вважається за доцільне передбачити на законодавчому рівні й різні кваліфікаційні вимоги до кандидатів на вказані посади.

З урахуванням цього пропонуються наступні кваліфікаційні вимоги до кандидатів на посаду директорів територіальних управлінь:

- 1) наявність вищої юридичної освіти;
- 2) стаж роботи в галузі права не менше десяти років (після здобуття вищої освіти);
- 3) високі моральні якості та бездоганна репутація;
- 4) вільне володіння державною мовою.

Крім того, для забезпечення ефективного виконання завдань Державного бюро розслідувань уточняється місцезнаходження територіальних органів та пропонується перенести новоутворені територіальні управління, зокрема: з м. Хмельницького до м. Вінниці, з м. Миколаїв до м. Одеси, що є цілком виправданим.

Деменчук М. О.

асистент кафедри організації судових, правоохоронних органів та адвокатури
Національного університету «Одеська юридична академія»

ДО ПИТАННЯ ВЗАЄМОДІЇ ДЕРЖАВНОГО БЮРО РОЗСЛІДУВАНЬ З ГРОМАДСЬКІСТЮ

Державне бюро розслідувань (надалі — ДБР) новостворений правоохоронний орган, однією з засад діяльності якого є відкритість та прозорість діяльності для суспільства та демократичного цивільного контролю, підзвітність і підконтрольність визначеним законом державним органам (Про державне бюро розслідувань: Закон України від 12.11.2015 // Відомості Верховної Ради (ВВР), 2016, № 6, ст.55). На нашу думку, в сучасних умовах, коли рівень довіри до правоохорон-